

OPINIA

Dnia 1 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca)

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie o ułaskawienie R. B. skazanego wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w [...] z dnia 16 listopada 2018 r., sygn. akt So. 12/18, za przestępstwo z art. 228 § k.k. na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby, grzywnę w wymiarze 600 stawek dziennych po 40 złotych każda stawka, przepadek korzyści majątkowych jakie oskarżony osiągnął z popełnienia przestępstw, oraz środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, które to orzeczenie zostało zmienione wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2019 r., sygn. akt VI KA 5/19 poprzez orzeczenie wobec mjr. rez. R.B. w związku ze skazaniem środka karnego w postaci degradacji.

**prośbę szer. rez. R.B. o ułaskawienie zaopiniował
negatywnie.**

UZASADNIENIE

R. B. został skazany wyrokiem z dnia 16 listopada 2018 r., sygn. akt So. 12/18, przez Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] za przestępstwa z art. 228 § 1 k.k. na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby, grzywnę w wymiarze 600 stawek dziennych po 40 złotych każda stawka, przepadek korzyści majątkowych jakie

skazany osiągnął z popełnienia przestępstw oraz środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, które to orzeczenie zostało zmienione wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2019 r., sygn. akt VI KA 5/19 poprzez orzeczenie wobec mjr. rez. R. B. w związku ze skazaniem dodatkowego środka karnego w postaci degradacji.

W dniu 23 maja 2022 r., R. B. skierował do Prezydenta RP prośbę o ułaskawienie. W prośbie skazany podniósł, że jest osoba niepełnosprawną, a jego stan zdrowia stale się pogarsza. W związku ze zmianą wyroku poprzez orzeczenie środka karnego w postaci degradacji stracił prawo do zaopatrzenia emerytalnego Wojskowego Biura Emerytalnego. W treści prośby skazany wskazał również na okoliczności związane z dobrowolnym poddaniem się przez niego karze.

Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] w dniu 5 sierpnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt Ko. 23/22 wydał opinie pozytywną w przedmiocie prośby o ułaskawienie szer. rez. R. B..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 563 k.p.k. rozpoznając prośbę o ułaskawienie sąd w szczególności ma na względzie zachowanie się skazanego po wydaniu wyroku, rozmiary wykonanej już kary, stan zdrowia skazanego i jego warunki rodzinne, naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem, a przede wszystkim szczególne wydarzenia, jakie nastąpiły po wydaniu wyroku. Jak wynika z treści przytoczonego przepisu, katalog okoliczności, które należy brać pod uwagę przy wydawaniu opinii, nie ma charakteru zamkniętego, jednak w doktrynie trafnie wskazuje się, że przy ocenie zasadności prośby o ułaskawienie powinny być brane pod uwagę sytuacje i zdarzenia, jakie zaistniały po wydaniu wyroku, a nie te okoliczności, jakie były uwzględnione przy wydaniu wyroku.

Tymczasem z treści złożonego wniosku wynika, że w znacznej części skazany przytacza okoliczności, które były już przedmiotem rozważań sądów obu instancji na etapie wyrokowania. Dotychczasowy przebieg służby wojskowej, jak i okoliczności związane z zastosowaniem wobec skazanego R.B. instytucji dobrowolnego poddania się karze, były już przedmiotem ustaleń i rozważań sądów I i II instancji. Wskazać również należy, że wyrok Wojskowego Sądu Okręgowego w [...] został poddany kontroli instancyjnej, wskutek czego Sąd Najwyższy orzekł dodatkowy środek karny w postaci degradacji. Sąd Najwyższy w treści uzasadnienia przedmiotowego wyroku wskazał na przyczyny zmiany zaskarżonego orzeczenia, podkreślając, że dokonane przez sąd I instancji ustalenia faktyczne jednoznacznie wskazywały na konieczność zastosowania tego środka karnego, bowiem rodzaj czynu, sposób i okoliczności jego popełnienia przemawiały za przyjęciem, iż sprawca utracił właściwości wymagane do posiadania określonego stopnia wojskowego.

Mimo, iż niektóre ze wskazanych w treści prośby o ułaskawienie okoliczności zaistniały po wydaniu prawomocnego wyroku, one również nie mogą stanowić podstawy wydania opinii pozytywnej w przedmiocie ułaskawiania. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem przyjętym w orzecznictwie skazany może z prawa łaski skorzystać jedynie w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy pozostawienie do wykonania kary orzeczonej wyrokiem byłoby sprzeczne z zasadami sprawiedliwości społecznej i humanitaryzmu (*tak: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 lipca 2020 r. sygn. akt II AKo 86/20*). Okoliczności, na które powołuje się skazany, a dotyczące utraty wojskowych uprawnień emerytalno-rentowych czy też pogorszenie stanu zdrowia oraz sytuacja materialna nie mogą stanowić takiej podstawy. Dokonując bowiem analizy argumentacji przytoczonej przez

R. B. w uzasadnieniu wniosku, w kontekście przesłanek określonych w art. 563 k.p.k. wskazać należy, że po wydaniu wyroku nie zaistniały w ocenie Sądu Najwyższego żadne wyjątkowe okoliczności uzasadniające zastosowanie prawa łaski. Negatywne skutki orzeczonej degradacji, na które powołuje się skazany stanowią normalne następstwo wykonania prawomocnie orzeczonego środka karnego. Należy również wskazać, że świadomość potencjalnej degradacji jako konsekwencji popełnienia czynu zabronionego skazany powinien mieć już na etapie dokonywania czynu, tym bardziej jako osoba pełniąca czynną służbę wojskową.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uznał, że prośba o ułaskawienie R. B. nie zasługuje na uwzględnienie, a w związku z tym wydał opinię negatywną.

ał